

Opmerkingen ten behoeve van internetconsultatie integrale geschilbeslechting sociaal domein

Van: W.J. Borghardt (namens juridisch platform gemeente Leeuwarden)

Het doel van de regeling om de rechtsbescherming van de burgers te versterken verdient steun. Immers waar het om draait voor de burger is de wijze waarop invulling wordt gegeven aan een besluit tot toekenning van een voorziening. Dit geldt temeer nu in besluiten dikwijls het te bereiken resultaat (bijv. schoon huis) wordt vermeld waarop de burger aanspraak maakt in plaats van de concrete activiteiten om dit te bewerkstelligen.

De voorstellen die nu gedaan worden zijn echter ingrijpend en niet is te overzien hoe een en ander in de praktijk zal uitpakken. Het verruimen van de bezwaartermijn tot 6 maanden en het ex nunc toetsen door de rechter van het gehele geschil kan positief uitpakken. De lengte van deze bezwaartermijn is arbitrair. Ook na 6 maanden kunnen zich immers bij de uitvoering van een besluit problemen voordoen die aanleiding voor bezwaar zijn. Er moet echter een grens getrokken worden. De zaak is na enkele maanden wellicht voldoende uitgekristalliseerd en de rechter kan in zijn oordeel de door de burger, gemeente en zorgaanbieder aangedragen feiten en omstandigheden betrekken. Daar tegenover staat dat het lang duurt voordat er rechtszekerheid is en de mogelijkheid is reëel dat de rechter overstelpt wordt met informatie nu niet alleen het (feitelijk) handelen van de gemeente, maar ook dat van de zorgaanbieder, kortom het gehele geschil, toetsbaar is. Van welk toetsingskader gaat de rechter zich bedienen? Gaat de rechter bijvoorbeeld ook een oordeel geven over de vraag of de zorgaanbieder gehandeld heeft conform de vigerende kwaliteitssystemen?

Een goed doordacht normenkader –bijvoorbeeld de bijstandsnormen, of de richtlijn huishoudelijke hulp van het CIZ- voorkomt willekeur en zorgt voor duidelijkheid. Resultaat gericht indiceren zonder zo'n normenkader zorgt voor problemen, ook in de nieuwe opzet van het voorstel.

Door toepassen van integrale geschilbeslechting kan een veelheid van procedures worden voorkomen. Gemeente, zorgaanbieder en burger zullen mogelijk meer dan nu het geval is met elkaar in overleg treden om samen te komen tot een oplossing van de problemen om zo verdere juridificering te voorkomen. Er zal veel aandacht moeten zijn voor bejegening waarbij er ruimte moet zijn voor persoonlijk (mondeling) contact tussen burger, gemeente en zorgaanbieder. Dit sluit aan bij PCMO (informele behandeling).

Aandacht dient er te zijn voor de vervolprocedure. Eén vervolprocedure, zodat klacht en beroep niet uit elkaar worden getrokken, doet recht aan de bedoeling van het voorstel.

Met betrekking tot de aansprakelijkheid van de gemeente is opgemerkt dat de gemeente als opdrachtgever van de aanbieder jegens de burger steeds aansprakelijk is. Veel burgers contracteren echter in het kader van een toegekend Pgb zelf zorgaanbieders. Met betrekking tot dit punt lezen we niets terug in de stukken. Gesteld wordt wel dat de gemeente in de praktijk altijd partij zal zijn in een procedure bij integrale geschilbeslechting, terwijl het zeer goed denkbaar is dat het geschil feitelijk alleen speelt tussen burger en zorgaanbieder. Zorgaanbieders hebben vaak ook “eigen” klachtprocedures. Is hier ook voor geweest bij het wetsvoorstel?

Nu de voorstellen “slechts” betrekking hebben op de Wmo 2015, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening vragen wij ons af waarom de Awb moet worden herzien. Waarom is er niet voor gekozen om voormelde drie wetten uit te breiden met artikelen waarin de integrale geschilbeslechting wordt geregeld? Hierbij kan gedacht worden aan een artikel naar analogie van artikel 79 Participatiewet dat betrekking heeft op het nalaten en niet juist uitvoeren van een besluit. Invoering van integrale geschilbeslechting zal ook andere overheidslagen dan de gemeente raken (rijk, provincie, ZBO's). In de gegeven informatie lezen we niet terug dat hier oog voor is